

Z OBSAHU	Pohled z Říma. Paradox jménem Berlusconi	04
	Dej mi duše, ostatní si ponech. Svatý Jan Bosko	05
	Etická výchova do škol	07
	Mezi nebem a peklem? A. L. Huxley, J. F. Kennedy a C. S. Lewis	09

TRADICE OTCŮ

Z listu svatého papeže Klementa I. Korint'ánům (konec 1. století)

Jak blahoslavené a jak podivuhodné jsou Boží dary, milování! Život v nesmrtelnosti, sláva ve spravedlnosti, pravda v otevřenosti, víra v důvěře, kázeň ve svatosti. A to všechno už podléhá našemu poznání. Jaké asi je tedy to, co se chystá pro všechny, kdo vytrvávají v naději? Jen sám nejsvětější Tvůrce a Otec všech věků ví, kolik toho je a jak je to krásné. My se proto vynasnažme, abychom se dostali do počtu těch, kdo na něho spoléhají, abychom dostali podíl na zaslíbených darech.

Ale jak k tomu dojde, milování? Přijmeme-li svým smýšlením věrně k Bohu, zaměříme-li své úsilí k tomu, co je mu milé a příjemné, budeme-li jednat podle jeho nejčistší vůle, odvrhneme-li od sebe veškerou nepravost a zlobu, hrabivost, sváry, špatnosti a zlomyslnosti.

To je cesta, milování, na níž jsme našli svou spásu. Ježíše Krista, velekněze našich obětí, našeho zastávce a pomocníka v naší slabosti. Skrze něho upíráme svůj zrak k nebeským výšinám; skrze něho hledíme do neposkvrněné a vznešené Boží tváře; skrze něho se otevřely oči našeho srdce; skrze něho se naše nerozumná a zatemnělá mysl otevírá jako květ podivuhodnému Božím světlu; skrze něho nám bylo z Boží vůle dopřáno okusit nesmrtelného poznání: *vždyť on je odleskem Boží velebnosti a je o to větší než andělé, oč vznešenější jméno dostal dědictvím.*

Nuže, bratři, jako Kristovi vojáci konejme svou službu se vši vytrvalostí podle jeho dokonalých příkázání. Velcí přitom nemohou být bez malých ani malí bez velkých; všichni jsou jakoby navzájem propojeni a pro všechny z toho vyplývá užitek. [...]

A protože tohle všechno máme od Boha, musíme mu za všechno děkovat. Budiž mu sláva na věky věků. Amen.

Hans Memling: Kristus král (1480). Foto: Wikimedia Commons

Spravedlivý Král

U evangelia ze slavnosti Krista Krále (Mt 25,31–46), třebaže je poměrně dlouhé, se nepočítá s variantou „kratší text“, i když – hlavně čte-li se tento úryvek při pohřbech – to hodně svádí číst jen první část o těch po pravici. (Přece nebudu číst při pohřbu téhle hodné paní slova *pryč ode mne, prokletí!*) Jenomže právě až celek dává vyniknout té nejvyšší spravedlnosti, která je pro Boží království typická. V pozemských uskupeních najdeme všude nějaké milce, kteří se pouze hřejí v přízni šéfu a lacino všude proplují, nebo naopak chronické smolaře, kterým se při nejlepší vůli nedaří nic; jen v Božím království je tomu jinak, protože v něm vládne dokonalá spravedlnost.

Bůh je nejvyšší spravedlivý. Když jsem ve své poslední farnosti vylepil do před-

síně už mnoha lidmi pozapomenutý text šesti základních pravd, zanedlouho mi nějaký nadšenec tuhle druhou přeškrtl a přepsal na: *Bůh je láska!* Inu ano... Řeknu-li, že Bůh je všudypřítomný, nevtvrdím tím přece, že není věčný.

Jenomže to, co měl apoštol Jan ve svém prvním listě na mysli, odpovídá té tajemné totožnosti nebo chcete-li souvislosti mezi láskou a pravdou. Je možná spravedlnost bez lásky? Jistě ne. Ale není možná ani spravedlnost bez pravdy!

Svatý otec Benedikt XVI. při mezináboženském setkání v Assisi zmínil nutnost provázanosti lásky a pravdy. Nemůže růst láska na úkor pravdy – v tu chvíli přestává být láskou – a nemůže se zdokonalovat pravda na úkor lásky, protože

Dokončení na str. 3 dole

Slavnostní mše svatá k 800. výročí narození svaté Anežky České. Foto: Adam Švejda / TS ČBK

Česká pomoc v Somálsku

Charita ČR poslala více než 1,2 milionu korun přímo do jižní části Somálska, sužovaného od letošního července hladomorem. Za odeslané peníze dostane 200 rodin poukázky na jídlo a vodu, které by jim měly vystačit na dobu šesti měsíců.

Od letošního července sužuje Africký roh včetně Somálska hladomor, který zasáhl do konce září 13,3 milionu lidí. Mnoho obyvatel Somálska prchlo do sousední Etiopie. Většina humanitárních organizací proto svou pomoc směřuje právě tam. Charita ČR ve spolupráci s irskou organizací Trocaire pomáhá přímo v Somálsku. Z bezpečnostních důvodů nelze uvést, do kterého konkrétního regionu pomoc přesně směřuje.

Na účet sbírky pro Somálsko a Etiopii, kterou vyhlásila Charita ČR v srpnu, přišlo doposud přibližně 7,8 milionu Kč. Prostředky budou použity také v uprchlických táborech v Keni, pro podporu místních komunit v Etiopii a v méně dostupné Eritreji.

„Je skvělé, že můžeme konečně pomoci i lidem přímo v Somálsku, kam se zahraniční pomoc dostává velmi obtížně kvůli komplikované politické situaci,“ komentuje odeslání peněz Oldřich Pospíšil, vedoucí oddělení humanitární a rozvojové spolupráce Charity ČR.

Charita ČR děkuje všem dárcům, kteří přispěli či v budoucnu přispějí na účet sbírky pro Somálsko a Etiopii, číslo účtu: 55660022/0800 u České spořitelny, variabilní symbol 103 pro Somálsko a 146 pro Etiopii.

Charita ČR

Kardinál Meisner: Krev světců koluje v obyvatelích této země

Dopolední bohoslužbou 12. listopadu v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha vyvrcholil Rok svaté Anežky. Mši svatou při příležitosti 800. výročí od jejího narození a zároveň 22 let od jejího svatořečení sloužil v pražské katedrále papežský legát kardinál Joachim Meisner, arcibiskup Kolína nad Rýnem.

„Češi by se neměli smířovat s tím, že jsou označováni za nejateističtější národ. Skutečnost, že jejich země je vyznamenána a požehnána tolika světci, by je naopak měla naplňovat sebevědomím a zároveň vědomím, že s křesťanstvím zvítězí. Zemští patroni, to není nějaká zbožná svatozář obklopující národ, tito ochránci jsou něco jako motor, jenž jejich krajanům umožňuje, aby do přítomné doby misijně vnášeli zvěst o Božím milosrdenství ke všem lidem. [...] Slavíme-li dnes svatou Anežku Českou, nemá to nic společného s nostalgii, naopak daleko spíše s přítomností, v níž nás svatá Anežka s milostí Boží chce a může uschopňovat pro budoucí časy,“ řekl během své homilie kardinál Meisner.

Připomněl také, že „krev světců nadále koluje v obyvatelích této země“, že tvoříme veliké společenství v *communio sanctorum*, a proto se výročí narození svaté Anežky týká nás všech. Anežka náleží k tomuto národu, k této zemi, náleží k Evropě. Dává nám „to nejcennější, co vůbec může dát, sebe samu. Proto jsme spoluobčany světců a ve spojení s nimi jsme obyvateli Božího domova. Nikdy na toto svoje důstojenství nezapomínejme!“ Celé kázání kardinála Meisnera si můžete přečíst na internetových stránkách tiskového střediska ČBK.

TS ČBK

Svaz měst a obcí: Navrácení majetku církvím je přínosem pro obce

Ve dnech 10.–11. listopadu se v Praze konala XIV. celostátní finanční konference pořádaná Svazem měst a obcí (SMO) na téma Dopady reformy na hospodaření měst a obcí. První den konference vystoupil se svým příspěvkem na téma navrácení církevního majetku pražský arcibiskup Dominik Duka OP, předseda ČBK.

Poděkoval představitelům měst a obcí za dlouholetou podporu a spolupráci s představiteli církve. Dodal také, že nově připravovaný zákon o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem dostal svoji podobu právě díky vstřícnosti a spolupráci s městy a obcemi. „Tento zákon nastolí právní jistotu pro všechny a vytvoří i nové předpoklady pro efektivnější využívání zmíněného majetku. Nejedná se o žádné obdarovávání ani o nedůstojné obchody, ale o právně-ekonomické řešení, kterým bude učiněno zadost těm, kteří volali po finanční odluce církve od státu již po roce 1918. Rovněž tak je to odpověď na žádost těch, kteří odmítají, aby církve byly vypláceny ze státního rozpočtu,“ řekl dále arcibiskup Duka.

Předseda SMO Dan Jiránek na toto téma navázal ve své prezentaci „Obec jako oběť reformy?“, ve které velmi pozitivně hodnotil snahu vlády navrátit církvím jejich majetek, neboť pro obce to bude znamenat velký přínos.

TS ČBK, SMO

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Gotti Tedeschi: Zklamala politika, která dala autonomii ekonomice

Svatý otec opětovně vyzývá politické představitele k úsilí o celistvý rozvoj člověka. Jeho slova komentoval pro Vatikánský rozhlas prof. Gotti Tedeschi, předseda Institutu pro náboženská díla (IOR), čili vatikánské banky: „Zapomněli jsme, že rozvoj člověka je celistvým procesem – člověk je tvořen duší a duchem. Jestliže ekonomika zapomene, že je pouhým prostředkem, zaměňuje svůj cíl – tedy podstatu člověka, a obrací se proti člověku. V tomto století člověk zažil velký rozvoj vědy a techniky, ale dostatečně nedozrál v moudrosti s jejich nakládáním. To, co se děje nyní, není ničím jiným než důsledkem těchto technických a vědeckých nástrojů, které se nám vymykly z rukou.“

Zdá se, že finance zatemňují politiku, vnímanou ve smyslu «res publica» – věci veřejné... Je tomu tak? – „Zklamala především politika. Nezkalilo ji finančnictví, zatemnila se sama, neboť ekonomice povolila, aby nabyla morální autonomie. Politika přislíbila rychlé řešení problémů, ale již více než tři roky zastává zcela nereálný optimistický pohled. [...] Náš západní svět nerozeznal, že k stabilnímu a vyrovnanému ekonomickému růstu je nutný rovněž harmonický a vyrovnaný nárůst obyvatelstva. Omezili jsme porodnost a nahradili jsme potřebný nárůst vzrůstem spotřeby a dluhů. Téměř jsme tak urazili lidskou důstojnost, neboť jsme člověka donutili k materiálnímu uspokojování, aby narůstala spotřeba. Konkrétním řešením současných ekonomických problémů by bylo dlouhé období úsporných opatření, avšak takovýto návrh je politicky zcela nepopulární. Politika tedy ignoruje to, co je neoblíbené, a vytváří iluzorní formy nárůstu spotřeby, místo aby znovu vytýčila ekonomické základy, k nimž náleží i šetření. Jak řekl Benedikt XVI., skutečným vůdcem přijatelného rozvoje je ten, kdo usiluje o společné dobro.“

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Dokončení ze str. 1

(a tady jsme u toho Jana!) nejvyšší a absolutní Bytí je zároveň tou nejvyšší Láskou! Jsme-li povoláni k dokonalosti nebo zdokonalování, musíme dbát na oboje.

Kdo chce náležet Kristu a chce tedy patřit do království Božího, musí přijmout ten obtížný (ale nikoli nesplnitelný) úkol růst v pravdě a zároveň v lásce, úkol pro *člověka, rodinu, národ a celé lidské společenství* (oblíbená formulace kard. Tomáška). Není možný žádný pokrok tam, kde nedojde ke střetu (nebo aspoň „setkání“) dvou nebo více názorů či pohledů. Není myslitelné, aby každý s každým bez výhrady ve všem souhlasil, případně jednomyslně, manifestačně všichni schválili to, co jeden vymyslel. Ani ideální osvícený diktátor nebude něčeho takového schopen. V rodině, ve škole, na pracovišti, v organizacích světských i církevních, všude se lidé setkávají a střetávají. Bylo, jest a bude.

Budovat království Boží neznamena činit laciné kompromisy ve smyslu „tak každý trochu slevme“ (snad s výjimkou skutečných obchodů) nebo „to prostě neřešme“, ale hledat styčné body ve větší hloubce. *Duc in altum!* Zajed na hlubinu!

Ono někdy stačí si ve sporu s druhým člověkem říci: vždyť jsme oba obraz Boží. Nebo se otázat, nakolik ta spravedlivá věc, kterou hájím, koresponduje s konečným cílem spásy duše. Nebo zda mi přísluší rvát se o věci, pro něž nejsem kompetentní. A naopak ve chvíli, kdy člověk „pro klid v domě“ by přikývl na nějakou nespravedlnost nebo zjevnou lež či křivdu, je na místě připomínka: *Bůh se dívá!*

Hlouběji, to znamená i s nadhledem, popřípadě s odstupem. A ten nám poskytuje vědomí: *přijde soudit živé i mrtvé*. Král. Ten, který soudí spravedlivě a který mě a nás všechny miloval až k smrti kříže.

P. Mgr. Jan Gerndt

sídelní kanovník Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze,
farář u Všech svatých v Praze–Uhřetěvesi

SLOVO KNĚZE

Blíží se závěr církevního roku. Na dohled je nový Advent. Podobně jako loni jsme i nyní Svátým otcem vybízeni, abychom nový liturgický rok zahájili Vigilií obětovanou za ochranu lidského života a zastavení zla umělých potratů. Je třeba modlitby a pobožnosti na tento úmysl stále opakovat? Mám za to, že ano. Ono se totiž nic podstatného nezměnilo. Nevinné lidské bytosti, naši nejmenší bližní, jsou stále denně zabíjeni s úchvalou krutého nespravedlivého zákona. K chirurgickým potratům a „miniinterrupcím“ musíme dnes připočítávat i počaté děti, jejichž rozvoj a život byl ukončen chemicky podáním různých abortiv, a též lidská embrya manipulovaná a ničená v rámci procesu umělého oplodňování.

V církevním roce si připomínáme a v liturgii zpřítomňujeme různé události a tajemství Kristova života. Slavíme Vánoce, Velikonoce, Letnice... To má význam pro naši spásu. Prohlubuje to a upevňuje naše přátelství s Ježíšem. Posiluje nás to a uschopňuje, abychom usilovali o spravedlnost a pokoj zde na zemi, abychom žili láskou ke všem podle Ježíšova vzoru. Pána potkáváme v bližních – v nemocných, slabých, potřebných, ohrožených... „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali,“ říká Pán (Mt 25,40).

Ničení nevinných lidských životů je veliké zlo, možná největší, které se u nás děje. Je třeba si to připomínat, abychom si na to nezvykli a neotupěli v mravním smyslu. Také je potřeba podle našich možností a schopností tomuto zlu čelit a život ohrožených maličkých vzít pod ochranu. Konečně je dobré vědět, že naše lidské síly jsou na toto sociální a do společnosti prorostlé zlo krátké. Proto je třeba modlit se a prosit Boha, aby působil zázraky v lidských srdcích a svou milostí a mocí nám pomohl zjednat nápravu. Vigilie před I. adventní nedělí je k tomu vítanou příležitostí. Pomozme ji uskutečnit a zapojme se do ní, každý ve své farnosti.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

PARADOX JMÉNEM BERLUSCONI

Dialog mezi laickým státem a křesťanstvím

Silvio Berlusconi a Benedikt XVI. Foto: hundredsounds.blogspot.com

Tak jsme přišli o Berlusku. Ve chvíli, kdy píše tato slova, je demise italského premiéra už hotovou věcí. Našel se už dokonce i kandidát na šéfa prozatímní vlády. Bývalý bruselský úředník a ekonom. Garant pro Unii a banky. Určitě ale ne pro Itálii. Nevěřím, že bude schopen udělat víc než dosavadní vláda. Italové milují svůj *status quo*. Žádný politik je nepřesvědčí ke změnám, jediné snad skutečná katastrofa, která vyprázdní peněženky a talíře. Tu máme stále ještě před sebou. Berlusconi jistě neudělal všechno, ale na Itálii poměrně mnoho. Právě on začal snižovat horentní veřejný dluh (nastartovaný mimochodem v prostředí jeho oponentů) a opanoval deficit státního rozpočtu. Jako jediný se s úspěchem pustil do boje s mafii. Nikoli se zlodějicky běhajícími s pistolí po ulici, ale s velkými zvířaty, s mafiózními finančními magnáty. Na druhou stranu neudělal nic s korupcí, na které stojí celá Itálie, a kde ani on sám neměl čisté svědomí. Jako člověk se samozřejmě často projevoval jako nemrava a grázlík. Kromě toho se přátelil s politiky budícími největší antipatie, jako Putin nebo Kaddáfí.

Berlusconi v posledních dvaceti letech dozrál k dialogu s křesťanstvím a jako politik mu zůstal loajální, i když v jeho soukromém životě tomu bývalo jinak.

To všechno je pravda. Ale je také pravdou, že za jeho vlády, v jeho politickém prostředí se rozvinul velmi zajímavý dialog mezi laickým státem a křesťanstvím. Pro přesnost nutno podotknout, že Berlusconiho strana nemá nic společného s křesťanskou demokracií. Ale najdou se v ní i katolíci. Nominálně mezi ně patří i Silvio (a jak se položertem říká, od chvíle, kdy se rozvedl s druhou ženou, tedy po letech nechal být konukbínu, může možná dokonce i ke komuniu). Jeho PDL je ale prostředí laické a liberální, hledající nicméně oporu pro důstojnost člověka a jeho svobodu právě v křesťanství. Výrazným projevem tako-

vého dialogu byla před sedmi lety společná kniha tehdejšího kard. Ratzingera a Marcella Pery, filosofa, ateisty a tehdejšího předsedy senátu, s titulem *Bez kořenů*. A musíme přiznat, že Berlusconiho kruhy se nechaly přesvědčit. Navzdory agnostickému a laickému charakteru zůstaly věrné křesťanskému humanismu. Postavily se pokusům zavedení eutanazie či liberalizace abortů. A nejen to, hlavní mozek tohoto okruhu, Giuliano Ferrara, deklarovaný ateista, zcela vážně usiloval o naprostý zákaz interrupcí. Berlusconiho vláda se s rozhodností postavila na obranu křížů v italských školách. Jeho diplomacie usilovala nejvýrazněji z celé Evropy o podporu pronásledovaných křesťanů. A ze své strany musím dodat, že Berlusconiho vděčíme také za dva nejlépe informované a papežovi příznivě nakloněné vatikanisty: Andreu Tornielliho a Paola Rodariho, pracující pro deníky, které patří rodině bývalého premiéra.

Minulé pondělí se Benedikt XVI. setkal s novým velvyslancem Německa. Mluvil k němu o úkolech Církve ve veřejném prostoru. Křesťané působí svým příkladem, přiznal, ale jejich povinností je také zvednout hlas v otázkách hodnot. Díky Zjevení totiž poznali pravdu o člověku, k níž jiní lidé, nevěřící a ateisti, mohou dojít cestou rozumu.

Mám za to, že Berlusconiho období bylo příkladem právě takového dialogu a hledání. Nepodařilo se samozřejmě dojít ke všem závěrům. Berlusconi zůstal sprostákem. Ale v otázce některých základních hodnot se ukázal daleko důslednější než italská křesťanská demokraté, kteří se za cenu kompromisů nebo veřejných dluhů často snažili o to, jít na ruku co nejšířšímu společenskému kruhu.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

DEJ MI DUŠE, OSTATNÍ SI PONECH

Svatý Jan Bosko – světec pro dnešní dobu

„Pospěšte si, rychle si pospěšte, abyste spasili ty mladé lidi...“ To byl jeden z posledních odkazů, které Don Bosko předal svým synům 31. ledna 1888 těsně před svým odchodem na věčnost. Je to nejen naléhavá výzva, ale také syntéza životního díla tohoto velkého světce.

V přípravě na oslavy 200. výročí jeho narození má být jeho život a dílo předmětem hluboké analýzy. Ve třech ročních etapách mají být prohloubeny poznatky o historii, pedagogických aspektech a o spiritualitě tohoto světce. Takové poznatky budou jistě velmi cenné nejen pro obě salesiánské kongregace, ale mohou být velmi inspirativní pro celou církev, přičemž nejzávažnější, ale nejobtížnější bude ono třetí téma. Co víme o Boskově spiritualitě?

Chudé a zázračné dítě

Jan Bosko se narodil 16. srpna 1815 v chudém domku v zapadákově Becchi, které patřilo k farnosti Castenuovo d'Asti. Jeho matka byla negramotná, ale vzácná moudrá žena. Ihned ho zasvětila Panně Marii a svým příkladem a výchovou obdivuhodně ovlivnila jeho pozdější pedagogické dovednosti i jeho kněžskou spiritualitu. Bez matky Markéty by nebylo Jana Boska. Záhy osiřel. Svě životní poslání poznal již v 9 letech. Měl sen, ve kterém chtěl pěstmi krotit hrubé a neomalené kluky, ale byl poučen: „Ne bitím, ale mírností a láskou!“ Tyto „sny“ ho provázely celý život jako zvláštní druh Božího vedení. Byl neobyčejně a všestranně nadaný. Naučil se již jako chlapec akrobatickým a kouzelnickým kouskům, jimiž bavil jiné děti a učil je přitom katechismu. Záhy zatoužil po kněžství. Ve studiu mu však bránila chudoba a nevlastní bratr Antonín, který nesnášel knihu v jeho ruce. Jan musel nakonec kvůli němu odejít z domu. Těžce se protloukal studiem. Projevil však neobyčejnou houževnatost, zbožnost a píli. Jako seminarista vyučoval např. řečtinu v jezuitské koleji. Po přijetí kněžského svěcení vstoupil do Kněžské koleje pro další vzdělávání kněží v Turíně.

Neuvěřitelné dílo

Historickým datem v jeho životě byl 8. prosinec 1841, kdy se jakoby náhodou ujal prvního chlapce bezdomovce. Těch brzy rychle přibývalo. Po šesti letech romantického stěhování a pracného hledání místa pro několik set chlapců získal

Don Bosko. Foto: Flickr, IMA Neuquen (CC)

Duší výchovy může být pouze věrohodná naděje. (Benedikt XVI.)

roku 1847 první podnámem u Pinardů ve čtvrti Valdocco. Zde se začal usku- tečňovat krok za krokem jeho velký sen: „Budeme mít kostely, domy, hřiště...“ Jen ve stručnosti uvedeme sled klíčových událostí: 1852 byl vysvěcen první kostel sv. Františka Saleského. 1860 předkládá návrh řehole, 1862 skládá 14 salesiánů první tříleté sliby. 1868 je vysvěcen velký kostel Panny Marie Pomocnice křes- tanů a další rok schválena kongregace salesiánů, v 1874 pak kongregace sester Panny Marie Pomocnice. 1875 odjíždě-

jí za oceán první misionáři. 1883 zažila Francie Boskovu triumfální cestu. Když 31. ledna 1888 světec umírá, má jeho kongregace 62 domů, z toho 25 v zámoří, 380 kněží, 306 kleriků, 229 koadjutorů a 309 noviců, celkem 1224 členů. V roce jeho svatořečení 1934 je salesiánů 10 408.

Cestou křížovou

K arzenálu překážek a protivenství, které umí ďábel využívat, aby bránil šíření Bo- žího království, v životě tohoto apoštola mládeže těžko něco přidat. Celý jeho ži- vot byl bojem s překážkami a nepřáteli. Doba, kdy ho Pán poslal na svou vinici, se přesně kryje s dobou, kdy se v Itálii velice rozšířily zednářské lóže a kulminuje ital- ská revoluce vyznačující se velkou nená- vistí k papeži, Církvi a ke kněžím. Bosko rozvíjí svůj apoštolát a kongregaci v době, kdy vláda ruší kláštery, z chrámů zřizu- je skladiště, 71 biskupů a 9 kardinálů je ve vězení, papežský ministerský předseda je zastřelen na schodech lateránského pa- láce. Je to doba, kdy papež musí v přestro- jení prchnout z Říma do Gaety a odpadlý kněz oslavuje v chrámu sv. Petra Maz- ziniho a členy revolučního shromáždění. Když neohrožený Pius IX. po 32 letech pontifikátu zemřel ve věku 86 let, a jeho rakev byla v noci přenášena podle jeho přání do baziliky sv. Vavřince, dopada- ly na ni kameny a ozývaly se výkřiky: „Do Tibery se zdechlinou!“ Turínský světec je soustavně podezříván, špehován a kontrolován jako papežův agent.

Když jako mladý kněz hledal pět let umístění pro svou oratoř, musel se s několika sty chlapci stěhovat od mís- ta k místu, protože rušili klid pokoj- ných občanů. Když pak jeho stádecko šlo za svým vůdcem v řadách ukázněně na mši mimo město, budilo to podezření, že tento kněz svou mládež příliš ovládá

a mohl by ji zneužít. Když už měl svůj dům, trapně celodenní policejní prohlídky stíhaly jedna druhou. S neuvěřitelnou trpělivostí, vytrvalostí, ale neochvějnou důvěrou musel Bosko v této převratné a proticírkevně zaměřené době hledat cestičky, jak obejít všechny rafinované proticírkevní vyhlášky a zákony, jak přesvědčit odpovědné činitele a získat potřebnou podporu.

Uvnitř samotné Církve byla situace neméně obtížná. Za těchto nestabilních poměrů zde zavládla velká nekázeň, laxnost a odpadlictví, liberální duchovenstvo brojilo proti papeži, proti celiátu, domáhalo se demokracie v Církvi. Odpadlí kněží a židé chodili do chrámů s kloboukem na hlavě a doutníkem v ústech. Zesvětštělým kněžím byl chudý, horlivý a podezřele úspěšný světec trnem v oku, osočovali ho, pomlouvali. Řadu kleriků mu odloudili do řad diecézního kléru. Protivníci se našli i mezi římskými preláty. Dělal obstrukce, několik let blokovali korespondenci mezi světcem a papežem. Dvanáct let měl nad sebou nepřátelsky zaměřeného arcibiskupa, který svým vlivem působil všemožné překážky a těžkosti. Když poslal Lev XIII. staříckého a nemocného Boska do Francie, aby sbíral peníze na baziliku Božského Srdce v Římě, psal tento arcibiskup svému spolubratru, aby ho nepřijímal a nedovolil mu kázat ve svých chrámech.

Přímo smrtelného nepřítele měl Jan Bosko v italských protestantech, kteří spolu se zednáři dlouhá léta opakovaně podnikali atentáty na jeho život. Byly to příhody, jež by mohly posloužit jako námět několika napínavých akčních filmů.

Ačkoli to zní neuvěřitelně, jeden z rozhodujících podnětů k založení své kongregace dostal Don Bosko od samotného autora proticírkevních zákonů ministra Ratazziho. Když skupinka prvních spolupracovníků skládala podle Boskova textu své sliby, řekl zakladatel: „Moje děti, žijeme v pohnutých dobách a zdá se, že je bláznovství zakládat novou řeholní kongregaci, když se svět a peklo všemožně přičiňují, aby zničily řehole, které již existují. Nebojte se, jsou tu jisté důkazy, že Bůh požeňná našemu dílu. Co všechno už podnikli, aby nás zničili! A čeho dosáhli? Ničeho.“

Jaké to byly důkazy? Byl to především celý dosavadní průběh jeho života, ve kterém se proti všemu očekávání i za neuvěřitelných protivenství uskutečňovalo přesně to, co mu jeho „Učitelka“ v jeho snech ukázala. Byly to opravdu jen sny? Tak je pojmenoval světec ve své hluboké pokoře. Kdyby nám o těchto „snech“ řekl vše, prozradil by nám nesporně tajemství svých ohromujících úspěchů, ale právě to mu jeho pokora nedovolila. Řekl nám vůbec o svém vnitřním duchovním životě ve své pokoře velmi málo.

Neudělal krok, nepronesl slovo, nepodnikl nic, co by nesledovalo spásu mládeže... Skutečně mu neleželo na srdci nic jiného než starost o duše.

(Bl. Michael Rua SDB)

Tajemství úspěchu?

V jeho životopisech jsou však zaznamenány dvě věty, které nám dávají z tohoto tajemství něco vytušit. Jak známo, Don Bosko byl velký divotvorce. Jeho zázraky byly takřka nedílnou součástí, pracovním nástrojem jeho činnosti. Sloužily k záchraně duší i k získání prostředků na budování díla. Když Don Tirone projevil jednou zájem o dar zázraků, aby mohl „obrátit i ty nejzatvrzejší hříšníky“, odpověděl mu světec vážně a smutně: „Jen mlč, mlč! Kdybys měl dar zázraků, prosil bys s pláčem Pána Boha, aby ti ho vzal!“ Od roku 1862 dopustil Bůh, že Boska krutě týral ďábel podobně jako P. Pia. Trvalo to dva roky. Když o tom později vyprávěl svým důvěrníkům, jeden prohodil: „Já bych se ho nebál.“ „Jen mlč, odpověděl světec, umřel bys strachy při prvním doteku.“ A ujistil klerika, že žádný ze známých prostředků nepomáhal déle než minutu. „Nyní už vím, čím se zahání. Znam a užívám jeden prostředek. Je účinný, a jak účinný!“ Ale více svým synům neprozradil.

I někteří salesiáni stavějí Dona Boska jakoby do protikladu ke světcům „stře-

dověkého typu“. To je velký omyl. „Modernost“ Dona Boska spočívala v tom, že důsledně praktikoval přísnou, takřka františkánskou askezi, ale tak, aby to jeho okolí ani nezpůsobovalo.

Cesta svatosti

Žil celý život v nejpřísnější chudobě. Jako chudý chlapec se narodil a protloukal studiiemi a jako chudý kněz mezi chudými chlapci dobýval svět pro Ježíše a Marii. Matka Markéta mu řekla: „Pamatuj si, Jeníčku, kdybys někdy zbohatl, nikdy bych k tobě nepřišla.“ Jeho průvodce si jednou všiml před vstupem do šlechtického paláce, že má v botách místo tkaniček inkoustem obarvené provázky. Chtěl rychle koupit tkaničky, ale jediné dva soldy, které měl, dal Bosko žebračce, která šla právě kolem. Jeho pokoj měl jen vojenskou železnou postel, nejnutenější starý darovaný nábytek, byl bez koberce a bez záclon. Byl neobyčejně skromný v jídle. Nikdy nejedl mimo společné stolování. Kdo ho chtěl napodobit, nevydržel to. Nikdy o jídle nemluvil. Nikdy nepřekládal nohu přes nohu, o opěradlo se neopíral. Svou pyšnou a ohnivou povahu zkrotil podle příkladu svatého Františka Saleského, až se stal vzorem podmaňující mírnosti a laskavosti. Když ho na ulici přepadli dva ničemové, skončilo to tak, že je na ulici vyzpovídal. Jeho pokora byla nepřekonatelná. Snášel s klidem odpor, hrubost, posměch. Žebрал o milodary pro své chlapce. Prosil na kolenou o odpuštění tam, kde sám vůbec nebyl vinen. Ani za nejobtížnějších situací neztrácel trpělivost, klid a úsměv. „Ať tě nic neznepokojuje,“ doporučoval svým synům heslo svatě Terezie. Nikdy se nikomu nepodbízel. Když se ho Ratazzi ptal, zda jeho spolupráce na proticírkevních zákonech podléhá církevním trestům, řekl mu po třech dnech studia: „Nenašel jsem jediného autora, který by vás omluvil.“ I královské rodině jako výstrahu předpověděl hned tři úmrtí během jednoho měsíce. Králi Viktoru Emanuelovi záhy zemřela žena, matka a bratr.

Umřtvoval stále všechny své smysly. Nikdy nevoněl ke květinám, nikdy nečetl nic z pouhé zvědavosti. Když někam přijel, o pamětihodnosti se nezajímal. Byl neobyčejně pracovitý. Málo spal, nikdy

si nelehl ve dne, nanejvýš opřel na chvíli hlavu o stůl. „Odpočíneme si až v nebi!“ Byl neobyčejně přesný při slavení liturgie. Stále měl u sebe rubriky a četl je, zda něco nevynechává. Jakákoli nedbalost byla pro něho nesnesitelná. Předě mší a po mši s nikým nepromluvil.

V sakristii muselo panovat naprosté ticho. Při pozdvihování nabyla jeho tvář nadpozemský výraz a zvláštní barvu. V kostele si nikdy nesedl. Když neklečel, stál s rukama vždy sepjatýma a zcela soustředěný.

Při výchově chlapců dbal nade vše o čistotu duše. Celé jeho chování, gesta, způsob přístupu k druhým prozrazovaly jeho vnitřní čistotu, která všechny přitahovala a okouzlovala. „Nechte postit ďábla, říkal, nechte postit své oči, nedovolte, aby do nich vstupovaly věci, které

se protíví ctnosti čistoty. Nechte postit sluch, nechte postit jazyk!“ Když přišel nový hoch, to první, oč usiloval, byla jeho dobrá svatá zpověď, aby měl čistou duši. Viděl do srdce lidí a byl k hříchu stejně nekompromisní jako P. Pio. Mohli bychom dále hovořit o utrpení, které Boskovi působily jeho nemoci a neduhy. Sestra, která chystala tělo světce k uložení do rakve, zjistila s hrůzou, že má na svém těle vyrážky, které musely působit nesmírnou bolest.... A tak bychom mohli pokračovat.

Don Boskova spiritualita? Dá se vyjádřit velmi stručně: Evangelium prožívané na sto procent a vždy v plné radosti. Než v ní hledat něco nového, vyplatí se znovu odhalit, přijmout a věrně následovat to, co je známo a co se tak dokonale osvědčilo. Don Boskovy úspěchy mají tři kořeny.

Jsou to především, jak víme: hluboká úcta k Nejsvětější Svátosti oltářní a vroucí úcta k Panně Marii Pomocnici. A třetí? Bylo tu zřejmě něco jako tajná dohoda, kterou Bosko, pokorný mystik a apoštol, uzavřel s Bohem důsledně v duchu hesla: „Dej mi duše, a ostatní si ponech.“ Vše nasvědčuje tomu, že Don Bosko se dobrovolně obětoval Bohu jako úplný holokaust za spásu duší a dal Bohu bezvýhradný souhlas, aby si z něho učinil svůj nástroj podle své vůle. Bližší podrobnosti se dovíme, až se s ním setkáme v nebi, kde nás, jak zdůrazňoval, všechny čeká.

Lubomír Štula

Lubomír Štula,
redaktor týdeníku Světlo

ETICKÁ VÝCHOVA DO ŠKOL

Předmět Etická výchova je bez kontextu etické školy odsouzen k zániku

V loňském školním roce byl do rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání začleněn nový předmět Etická výchova. Jaké problémy zavádění tohoto předmětu do škol provázejí?

Do škol je uváděna Etická výchova jako samostatný předmět. Jsme rádi, že se to podařilo. Nebylo lehké to prosadit jednak proto, že se řešily otázky dotace hodin, jednak proto, že byl odpor proti takovému výchovnému předmětu vůbec. Řekl jsem již vícekrát, že zavedení tohoto předmětu vítám a že zároveň v jeho nutnosti spatřuji ostrou obžalobu naší společnosti.

Jaké problémy zavádění tohoto předmětu do škol provázejí? Za výchozí považuji uvědomit si dvojí význam sousloví *etická výchova*. Je to označení nového předmětu, a je to tedy termín. Zároveň však je to spojení z běžného jazyka a označuje výchovu určité kvality, znamená opak toho, co bychom nazvali výchovou ne-etickou, možná až amorální. Chci zde hájit tezi, že se musíme postarat jak o nový předmět, tak o jeho širší

kontext. Předmět Etická výchova je bez kontextu etické školy odsouzen k zániku.

Položme si v souvislosti s touto problematikou dvě otázky:

A) Co při zavádění předmětu Etická výchova potřebujeme?

B) Co pro to kdo může a má udělat?

A) Co pro předmět Etické výchovy potřebujeme?

1. Potřebujeme učitele. Musí být dostatečně vzdělán, aby se mohl spolu s žáky věnovat reflexi morálky, tj. etikou. Bude přitom narážet na to, že z části není co reflektovat a až příliš často budou reflektována negativa. Od etické výchovy, i když se tak jmenuje, chceme spíše navození a upevnění slušného chování. Učitel etické výchovy je tedy vychovatelem par excellence. Musí to proto být vzorově slušný člověk s pevným charakterem.

Nejenom, že má být slušný, ale musí být plně přesvědčen, že to je správné. Takový musí být stále, vždy a všude. Učitel etické výchovy, který bude denně ve sborovně číst *Blesk* svému vychovatelskému úkolu nedostojí. Máme kvalitní učitele pro etickou výchovu a máme jich dost?

2. Potřebujeme znát učivo. To je dost snadné, protože jde především o slušnost. Je třeba hovořit o zcela jednoduchých pravdách a ukázat, že platí implikace typu: Nebudeš-li se učit, propadneš. Naděláš-li si půjčkami dluhy, které nezvládneš, přijdeš o všechno a bude z tebe bezdomovec. Nebudeš-li kvalitně pracovat, přijdeš o místo. Budeš-li podvádět svou ženu, rozvede se a vaše děti tím budou trpět. Budeš-li propagovat a provozovat volný sex, musíš se spokojit s obnošenou ženou atd.

Foto: rejuvenighted.com dadtalk.co.uk

3. Potřebujeme podporu ostatních učitelů a vychovatelů. Nebudou-li ve stejném výchovném směru působit ostatní členové sboru, např. budou tolerovat šlendrián, nebudou vyžadovat kázeň, přehlédnou podvod a přijmou lživou výmluvu, stane se učitel etické výchovy nenáviděným pedantem, který se vymyká normě a ruší blažený klídek. Možná ještě důležitější je podpora ze strany dalších vychovatelů a mezi nimi na prvním místě rodičů. Budou-li autorita a nároky učitele zpochybňovány tak, jak tomu namnoze dnes je, můžeme se s pojmy výchova a škola prostě rozloučit.

4. Potřebujeme pochopení celku společnosti. Jestliže ve společnosti, pro niž učitelé mají pracovat, budou převládat nerozumné a nemorální zásady, nelze očekávat, že učitelé budou moci něco udělat. Společnost jim musí dát potřebnou podporu, a to vyjádřenou zákonem. Stejně tak je třeba, aby byla nalezena míra výkladu řady zákonů, protože dováděny ad absurdum škodí.

B) Co kdo může a má udělat?

1. Zásadní úkol připadá učitelům a vychovatelům budoucích učitelů. Pedagogické fakulty musí přiznat svou míru zodpovědnosti a dokonce zavinění

Nelze svádět na učitele, co zaviňují jiní. Učitelé nemohou za to, že do škol přicházejí zanedbané děti. Nemohou pokračovat ve výchově, když nemají na co navázat.

na současném stavu škol. Nekvalita těchto fakult ve smyslu odborném, ale především morálním, je zřejmá. Stačí, aby se kdokoli prošel po chodbách těchto fakult a poslechl si, o čem a jak studenti mluví. Pedagogové, kteří po těch chodbách také chodí, k tomu mlčí. Je zapotřebí položit si otázku, jak je možné, že pedagogické fakulty jsou přeplněny studenty a přitom stoupá počet nekvalifikovaných učitelů? Nástupní platy učitelů hrají velkou roli, ale kde jsou ti nadšení kantoři, kteří opouštějí fakulty? Ti se ze školství hned tak neztratí, ale je jich mezi absolventy žalostná menšina.

2. Velká úloha připadá psychologům a lékařům. Znají stav naší dětské populace a dorostu dobře. Měli by však kromě odborných časopisů daleko důrazněji

promluvit k veřejnosti a na základě dat, která mají po ruce, a ukázat, kam se do slova řítí naše společnost. Je nutné, aby se společnost dozvěděla, dokonce bych řekl byla donucena se dozvědět, takové skutečnosti jako např. že víc než 50 % mládeže přiznává, že tráví volný čas zahálkou; že více než 55 % mládeže má za cíl bezpracný, pohodlný život; že dalším vzděláním ve volném čase se zabývájí sotva 3 % žáků základních a středních škol; jaké máme procento obezity u dětí a mladistvých a jak málo z toho je zapříčiněno hormonálními poruchami.

3. Velice by se nad svým podílem a přínosem měli zamyslet novináři. Jejich vliv je obrovský. Postaví se konečně, kromě výjimek, které tam už stojí, na stranu obhajoby rozumného myšlení, nebo budou dál shánět marginální senzace, pouštět mezi lidi nepravdivé a poplašné novinky, vychvalovat společnost zavádějící takřka rozkladné hyperliberalistické slogany, vytvářet atmosféru iracionálních obav a hlavně rozmazávat a zamlžovat hranici dobra a zla, nebo pomohou budovat společnost a stát? Nebojte se tak strašně, že lidé přestanou sledovat TV a tisk, když jim podáte kvalitní zpravodajství a dobrou popularizaci kvalitní vědecké práce.

4. Také politici mají své úkoly. Stojí v čele státu a jako takoví se nacházejí v pozici společenských elit. Jaký nám dávají příklad? Měli by se také rychle vrátit od zájmů o voliče ke svěřeným resortům a problémům v nich. Je nejvyšší čas, aby se opřeli o skutečné odborníky, a ne o lobbistické skupiny užívající nesrozumitelný terminologický jazyk, který má zastrít jejich hluboké neznalosti.

5. Na závěr jsem si ponechal, co připadá učitelům vůbec, učitelům etické výchovy tím více. Musí dbát o svou vlastní mravnost. Jen tak ji můžou druhým předvést a jen tak ji můžou od druhých žádat. Musí ochránit svou stavovskou čest. K čemu je učitel poplatný nemravné společnosti? K čemu je vychovatel, který se podbízí žákům? Musí bránit svou občanskou odpovědnost, a to vždy a všude. Musí žákům říct jednou, že jsou

líní, podruhé, že na tento typ školy nejsou dost nadaní, a ne jim empaticky poplácat po rameni a říkat, že měli smůlu a uvidíš příště.

Jsem znám jako přísný kritik nedostatků učitelstva, ale zde a v těchto souvislostech musím vystoupit na jejich obranu. Nelze na ně svádět to, co zavinují jiní. Nemohou za to, že z rozhádaných rodin a od rodičů bez zájmu jim přicházejí do škol děti zanedbané. Nemohou pokračovat ve výchově, když nemají na co navázat. Co mají dělat, když nikde nemají zastání? Jak má vychovávat a něco vyžadovat učitel, který se bojí vstoupit

do třídy a po soumraku jít na procházku, protože může být napaden svými žáky, k nimž nebyl dost benevolentní a uctivý? Jak má učít učitel, který se spravedlivou klasifikací žáka dostane do sporu s rodiči, kterým narušil klid a sen o jedinečnosti, a jeho ředitel se ho nezastane? Nedávno nesmělo propadnout dítě funkcionáře KSČ, dnes nesmí propadnout dítě sponzora školy, člena zastupitelstva a menšinové aktivistky. Začneme posuzovat učitele teprve poté, co jim umožníme kvalitní práci. Dnes tuto možnost nemají. Tím větší úctu vyvolávají učitelé, kteří se svému poslání nezpronevěřili.

Kéž nepostrádáme nový elán ve snaze o nápravu. Nepůjde to ani lehce, ani rychle. Ale když to nevzdáme, čeká nás radost z cenného, třeba i jen částečného zlepšení.

P. Prof. PhDr. Petr Piňha, CSc.

Předneseno na konferenci Proměna školy

– Etická výchova 11. listopadu 2010

www.msmt.cz

Redakčně upraveno

P. Prof. PhDr. Petr Piňha, CSc., katolický kněz, bohemista a lingvista

MEZI NEBEM A PEKLEM?

Aldous Leonard Huxley, John Fitzgerald Kennedy a Clive Staples Lewis

Všichni tři zemřeli ve stejný den, 22. listopadu 1963. Jací byli a čím nás mohou inspirovat?

Dne 22. listopadu 1963 zemřeli britsko-americký spisovatel Aldous Leonard Huxley, americký prezident John Fitzgerald Kennedy a britský křesťanský apologeta Clive Staples Lewis. Shodné datum jejich smrti inspirovalo filosofa Petera Kreefta (autora dílka *Ach, ten Sokrates...*) k napsání knížky *Mezi nebem a peklem*, jež představila fiktivní dialog všech tří osobností po jejich smrti (v očistci). Jací to byli lidé?

Aldous Leonard Huxley

Aldous Leonard Huxley, vnuk Darwinova pobočníka, agnostika Thomase Huxleyho, byl pacifista a sekulární humanista; později také stoupenec buddhismu a halucinogenních látek.

Proslul románem *Překrásný nový svět* z roku 1932, jenž zobrazoval totalitní budoucnost a inspiroval i román George Orwella *1984*. Zatímco Orwellův *1984* popsal tvrdý totalitarismus stalinsko-hitlerovského typu, v němž komisař či gestapák šlape botou po lidském obličej, Huxleyho *Překrásný nový svět* ukazuje měkký despotismus, jenž až povážlivě přesně připomíná současnou liberálně-sekulární

společnost: stát zahrne lidi smyslovými a tělesnými požitky, uklidňující drogou, kosmetickými vylepšeními těla, zábavou, chlebem a hrami a v relativně mladém věku i „důstojnou smrtí“ (eutanazií). Lidé se nemusí o nic starat a žádné rozptýlení jim nechybí. Ztrácejí však svou individualitu a vždy musí být v kolektivu a bavit se – či být s někým v posteli – jen nikdy ne sami sebou!

To nás přivádí ke vztahu sexu a politické nesvobody: u Orwella je tvrdý totalitarismus pruderní a puritánský; sex je vzpourou proti němu, ostrůvkem lidskosti a rebelií proti tyranii. Je vytržením, extází z šedi a rutiny a deprese života v pochmurné společnosti.

U Huxleyho sex naopak slouží měkké despotii udržovat lidi v poslušnosti. K sexu jsou lidé vedeni odmala, brzo, a často. Sex je totálně oddělen od lásky či rodičovství – ona despotická společnost, jak ji zobrazuje Huxley, je sterilní a děti se rodí ze zkumavky. Sex je jen pro zábavu a smyslové potěšení. Musí být maximálně promiskuitní a nesmí být součástí stabilních vztahů. Člověk jako

Aldous Leonard Huxley. Foto: poorwilliam.net

Hluboce nenáviděl ztrátu individuality a sexuální promiskuitu a správně nahlédl jejich užitečnost pro despotický režim.

John Fitzgerald Kennedy. Foto: Wikipedia

Zosobňoval sílu i slabost mnoha katolíků v moderním liberálním věku: od služby vlasti a patriotismu až k příliš častému podléhání svodům tohoto světa.

jednotlivec nesmí být osobou, nesmí být rodičem, nýbrž se musí rozplynout v kolektivu zaopatřeném sociálními jistotami, drogami a neosobním sexem.

Orwell popsal to nejhrůznější na polovině 20. století, Huxley to nejhrůznější na dnešku. Je prorokem hrůz současnosti. Ať už jeho ostatní postoje či světonázor byly jakékoli, hluboce nenáviděl ztrátu individuality a sexuální promiskuitu – a správně nahlédl jejich užitečnost pro despotickejší režim. Pre-sexualizovaní a promiskuitní lidé nejsou svobodní, jsou závislí, a proto měkký despotickejší stát vítají, tolerují a požadují. Kdo neumí poručit svým vášním a choutkám, neumí říci „Ne!“ ani nespravedlivému státu.

John Fitzgerald Kennedy

John Fitzgerald Kennedy byl prvním (a zatím posledním) americkým katolickým prezidentem. Byl zvolen v době, kdy ve většinově protestantské Americe panovaly silné protikatolické předsudky. Jeho volba byla jejich definitivním odbouráním.

Pocházel z početné rodiny irského původu. Jeho otec Joseph nabyt jmění pašováním alkoholu za prohibice a na začátku 2. světové války byl velvyslancem v Británii. Byl izolacionistou odmítajícím vstup Ameriky do války proti Hitlerovi. Svě syny otevřeně vychovával k sexuální promiskuitě. Ta a bezohledný přístup k ženám byly rysy většiny kennedyovských mužů.

J. F. Kennedy má dobrou reputaci v důsledku svého mládí (byl 2. nejmladším americkým prezidentem), energie a vitality, krásné a elegantní manželky Jacqueline, jakož i tragické smrti. Jako prezident však příliš úspěšný nebyl a vůbec není zřejmé, zda by byl znovuzvolen. V důsledku zranění z války (byl válečným hrdinou) a hormonální poruchy byl velice nemocným člověkem, který trpěl těžkými bolestmi zad.

V domácí politice se profiloval nalevo od středu, v zahraniční jako rozhodný antikomunista. Fakt, že v prvním roce své vlády váhal (odmítl poskytnout svobodným Kubáncům leteckou podporu, v důsledku čehož jejich pokus Kubu osvobodit od Castra v dubnu 1961 selhal), Chruščov vyhodnotil tak, že nový mladý americký prezident je nezkušený slaboch. Což Chruščova povzbudilo k avanturismu (berlínská krize na podzim 1961, kubánská raketová krize na podzim 1962) a svět se ocitl na hraně jaderné války (podzim 1962 za kubánské raketové krize a podzim 1983, kdy rakovinou nemocný Andropov nabyt dojmu, že prezident Reagan chystá jaderný útok, a proto zvažoval vlastní preventivní jaderný úder, byly dva momenty, kdy svět byl jaderné válce nejbližší). Samotný Kennedy se s bolestí světoval svým spolupracovníkům, že má někdy dojem, že dobrý Bůh jej poslal na svět proto, aby vyhodil svět do povětří. Tíha jeho odpovědnosti byla nezáviděníhodná.

V Dallasu ho zastřelil komunista Lee Harvey Oswald, který pár týdnů předtím navštívil kubánskou ambasádu v Mexico City. Tento fakt americká vláda po atentátu příliš nezduřazňovala, aby Američané nenabyli dojmu, že za atentátem stál Castro (či o něm alespoň věděl), a tudíž nepožadovali jeho potrestání, což by mohlo vést k válce se Sověty.

Tragická smrt J. F. Kennedyho z něj učinila mýtus; on sám však zosobňoval sílu i slabost mnoha katolíků v moderním liberálním věku: od služby vlasti a patriotismu až k příliš častému podléhání smyslovým svodům tohoto světa, jichž je nespočet.

Clive Staples Lewis

Clive Staples Lewis, známý autor *Letopisů z Narnie* či *Rad zkušeného ďábla*, ale i úvah a esejů *K jádru křesťanství*, *Zničení člověka* (vynikající pojednání o přirozeném právu), *Čtyři lásky*, *Problém bolesti* či *Bůh na lavici obžalovaných*, byl jedním z nejvlivnějších křesťanských apologetů poloviny 20. století. Z jeho díla lze vybrat dobrých a zajímavých myšlenek mnoho, ale zmíním jen čtyři.

Za prvé, jeho slavné trilema ohledně podstaty Ježíše Nazaretského, odmítající vlašně-liberální názor, že Ježíš byl velký morální učitel, hodný člověk, ale vůbec ne Bůh. Lewis upozorňuje, že to je nemožné; Ježíš naznačoval, že je Bůh, a choval se jako Bůh (např. odpouštěl

Rozhodování, v němž hlavní roli hraje strach ze smrti, je vždy špatné; naopak správné je dělat vždy to, o čem víme, že je správné, ať už to k naší smrti povede, či nikoli.

Clive Staples Lewis. Foto: ukapologetics.net

viny jedněch vůči druhým). Jsou jen tři možnosti: (a) byl to blázen, šílenec, který si myslel, že je Bůh, ale nebyl jím; (b) byl to vědomý lhář, a tedy velmi zlý člověk (tyto dvě možnosti jsou však v rozporu s dojmem, že byl velkým morálním učitelem a hodným člověkem); (c) byl to Bůh (k čemuž se přiklonil Lewis).

Za druhé, jeho upozornění na to, co nazýval omylem naturalismu: představme si, že člověk je takový, jak ho představují přírodní vědy: jen kus hmoty. Pak podléhá determinismu přírodních zákonů a všechny jeho myšlenky jsou determinovány. Myšlenku myslí proto, že musí. Pak ale nemůže poznat pravdu o realitě, neboť nemá možnost zjistit, zda jeho myšlenka je vůbec pravdivá. Neboť k tomu, co si myslí, je determinovaný. Pak ale nemá důvod věřit přírodovědeckému modelu světa; jinými slovy, přírodní vědy učí člověka, že vlastně nemá důvod věřit přírodním vědám (či cokoli považovat za pravdivé)! Když to člověk nahlédne, otevře se možnosti, že není jen kusem hmoty, ale

duchem vtěleným v hmotě, tedy volní, racionální bytostí, schopnou poznávat pravdu o sobě i realitu.

Za třetí, člověk jakožto duch tudíž hmotu transcenduje a jeho osud pak s osudem hmoty (např. těla) svázán není. Smrt (těla) bychom tedy přeceňovat neměli, skutečně podstatným je osud ducha po smrti těla. Lewis některé pacifistické křesťany pohoršil lehkostí, s jakou psal o tom, jak dva nepřátelští vojáci, kteří se v ten samý moment zastřelí, se vzápětí po smrti mohou obejmout jako dobří přátelé. A taky se odmítal připojit k protijaderné hysterii. Ve světě, v němž je smrt jistotou, je přeceňování hrozby jaderných zbraní neadekvátní. Když zemřeme, zemřeme, ale nedává smysl do té doby trávit čas strachem ze smrti; lze vyvíjet mnoho jiných smysluplných aktivit. A rozhodování, ať již jednotlivce či země, v němž hlavní roli hraje strach ze smrti, je vždy špatné; naopak správné je dělat vždy to, o čem víme, že je správné, ať už to k naší smrti povede, či nikoli.

A za čtvrté, Lewisova polemika s „právem na štěstí“ za cenu rozbití manželství. Po manželské slibu, přísaze, již žádné takové „právo na štěstí“ mimo manželství – a za cenu zničení manželství – neexistuje. Způsobuje jen bolest, utrpení, zármutek; a stejně k žádnému štěstí nepovede. Zlými prostředky – nevěrou, věrolomností – ke štěstí přijít nelze. Cestou ke štěstí po složení manželského slibu je věrnost, vnitřní vyrovnanost a vzájemné přizpůsobování.

Ano, 22. listopadu 1963 zemřelo mnoho dobrých lidí – těch, o kterých to ani nevíme. Jako jakýkoli jiný den. Je totiž dobré uvědomit si: každý den je dobrý na to, narodit se; a každý den je dobrý na to, zemřít.

Roman Joch

*MUDr. Roman Joch,
politik, publicista,
překladatel, ředitel
Občanského institutu*

DVACET LET POTÉ

Co psaly noviny před dvaceti lety?

Zemřel Gustáv Husák

Bratislava - V bratislavské nemocnici s poliklinikou akademika L. Dé-rera zemřel včera krátce po poledni bývalý prezident ČSSR a generální tajemník ÚV KSČ Gustáv Husák. Jak informoval přednosta kliniky Jan Májek CSC., příčinou smrti bylo selhání srdečního, cévního a dýchacího systému. Gustáv Husák se narodil 18. ledna 1913 v Bratislavě, otec byl dělník. Vystudoval práva na bratislavské Univerzitě Komenského a až do roku 1944 pracoval jako právník. Jeho životní dráha byla těsně spjata s osudy KSČ, do níž vstoupil ve svých 20 letech a z níž byl dvakrát vyloučen – poprvé v padesátých letech a podruhé v únoru 1990 po pádu komunistického režimu v Československu. Po změnách v SSSR souvisejících s nástupem Michaila Gorbačova do čela KSSS byl Gustáv Husák v prosinci 1987 ve vedení KSČ nahrazen Míloušem Jakešem. Prezidentem republiky zůstal až do 10. prosince 1989, kdy pod tlakem politických událostí vyhověl požadavku Občanského fóra a abdikoval. Před svou smrtí žil v ústraní v rodinné vilce v Bratislavě. Jak jsme již ve čtvrtek informovali v našem listě, těsně před skonek se Gustáv Husák smířil s Bohem.

Lidová demokracie z 19. 11. 1991

Jak vyplývá z posledního průzkumu veřejného mínění, v českých zemích se posílila pozice křesťanských stran. Přednost ČSL dává 7 procent respondentů (podle mínění minulého průzkumu 5 procent), KDS 4 procenta (minule 3 procenta) a ODS, která se

Hlasy pro křesťanství

ústí svého předsedy Václava Klause také přihlásila ke křesťanství, s 20 procenty nadále vede (dříve 22 procent). Na druhé straně je nutno podotknout, že KSČM i sociální demokraté „jsou“ na 9 procentech. Pět procent voličů by si vybralo republikány Miroslava Sládka. Na Slovensku je toto pořadí: HZDS 22 procent, KDĽ 16 procent, SNS 13 procent a SDL 12 procent.

Lidová demokracie z 22. 11. 1991

NIC S NÍM NEMÍT

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízáme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: Zase vzal ďábel Ježíše na vysokou horu, ukázal mu všechna království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‘Pánu svému Bohu se budeš klanět a jen jemu sloužit.’“ Potom ho ďábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu. (Mt 4,8–11)

Dítě: Tentokrát už tomu pokušení rozumím.

Rodič: Však také ďábel sundal škrabošku a hraje hru „buď anebo“. Jeho nabídka velkého majetku je troufalá. Ďábel věří, že to zabere a Ježíš se chytne na udici.

Dítě: Dovoluje si na Pána Ježíše moc. Dělá z něho korupčníka, který se nechá uplatit.

Rodič: Ano, hraje na tuto notu. Ale opět neřekne: Posluhuj penězům, staň se mamonářem a já ti budu nahrávat peníze.

Dítě: Víím, co chce. Je to stejné jako v minulém pokušení na chrámové věži. I teď se nabízí, že Ježíšovi zajistí úspěch v jeho poslání. Tentokrát za peníze.

Rodič: Ďábel chce přihrát Ježíšovi učedníky, kteří by se chytli na peníze. Jako nejbohatší mocnár na zemi by měl kolem sebe zástupy lidí.

Dítě: Ale nebylo by to k ničemu, protože by za Ježíšem tito lidé šli jenom potud, pokud by peníze dostávali.

Rodič: A kdyby měli něco pro Ježíše obětovat? Utekli by, protože by tam byli jenom kvůli mamonu a ne z lásky, která udělá pro druhého všechno.

Dítě: Tentokrát Ježíš vykazuje ďábla svou mocí. Říká: „Odejdi, satane!“ A on musí poslechnout. Jeho sázka „buď anebo“ skončila jeho porážkou.

Rodič: Tak dopadne ďábel vždycky, když se pokoušený člověk svěří Ježíšově moci.

Dítě: Jak na nás působí ďábel v dnešní době?

Rodič: Je to stejné, jako když pokoušel Ježíše. Našeptává nám, abychom nedělali to, co máme činit podle Desatera, evan-

gelia anebo učení Církve. Přitom to dělá rafinovaně.

Dítě: Znáím to. Třeba když mě navádí, abych neposlouchal, tak mi říká: „Jsi už dost velký a víš sám nejlépe, jak se to má dělat. Rodiče ti nerozumí, nechápou, co ty potřebuješ.“ Anebo také: „Když neposlechněš, tak už jsi dospělý.“

Pokoušení Krista, Žaltář ze St. Albans (1120–1145)
Foto: www.snpcultura.org

Rodič: A když ďábla poslechněš a dopadne to špatně, tak tě v tom nechá.

Dítě: A ještě nějak dneska ďábel působí?

Rodič: Spolupracuje s některými lidmi, a tak se může dostat i k nám.

Dítě: Jak se to děje?

Rodič: Pán Ježíš odmítl ďábla, který mu nabízel svou sílu a moc. Někteří lidé však nabídku zlého ducha přijmou a spolupracují s ním.

Dítě: A to opravdu jde?

Rodič: Ano. Každý člověk může ďáblu říct „ne“ anebo „ano“. A když člověk řekne „ano“, tak se s ním ďábel spojí a spolupracuje s ním.

Dítě: A co za to ďábel od člověka chce?

Rodič: Odláká ho od Pána Boha. Strhává

ho na cestu k sobě do pekla. Takový člověk stále více jedná tak, jak to chce zlý duch.

Dítě: Jak se k tomu člověk dostane?

Rodič: Třeba takoví léčitelé. Opírají se o vnitřní síly, které napojí na síly ďábel-ské. Takovému spojení se zlým duchem se říká magie.

Dítě: A stane se něco člověku, který se u léčitele léčí?

Rodič: Je to velmi nebezpečné. Jestliže léčitel léčí pomocí zlého ducha, tak se zlý duch zachytí i u léčeného člověka.

Dítě: Znáš nějaký případ?

Rodič: To víš, že ano. Například si vzpomínám na jednoho muže. Byl to silný chlap. Onemocněl a hledal pomoc u léčitele. Za nějaký čas měl duševní potíže. Například nemohl ponořit ruku do krompenky u vchodu kostela, vždycky se mu zkroutila ruka. Šel za knězem, který vymyslel test. Postavil před něho řadu hrnků, které zakryl kartonem. Do dvou hrnků dal posvěcený růženec tak, aby to muž neviděl. „A teď vložte ruku na každý hrnek zvlášť,“ řekl kněz muži. U prvního i u druhého hrnku se nic nestalo. Na třetím hrnku se mu zkroutila ruka. Když kněz odkryl karton, byl tam růženec. Muž prosil: „Pomozte mi, prosím, od zlého ducha, moc mě trápí. Kněz prosil Pána Ježíše, aby postiženého od zlého ducha osvobodil. Ježíš vyslyšel jeho modlitbu a dobře to dopadlo.“

Dítě: Se zlým duchem nechci nic mít. Nemusím se ho bát?

Rodič: Ne, když ho nechceš a modlíš se, tak je Ježíš u tebe a jsi v naprostém bezpečí.

Josef Janšta

Další materiály najdete na josefjansta.opava.org.

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

Konference o nové evangelizaci – zkušenosti a příležitosti

Komunity a skupiny shromážděné kolem portálu *evangelizace.cz* připravují Konferenci o nové evangelizaci s podtitulem „Zkušenosti a příležitosti“. Akce se bude konat na Svaté Hoře 27.–29. listopadu 2011. Konference je příležitostí pro předání dosavadních zkušeností, ale i pro hledání nových cest, jak naplnit poslání Církve hlásat evangelium. Záštitu nad konferencí převzal Msgr. Jan Baxant, biskup litoměřický.

Program konference je rozdělen do dvou oblastí. První se věnuje formám evangelizace zaměřeným mimo společenství Církve, především (ale nejen) oblasti městských misí. Druhá je zaměřena více na formaci křesťanů k evangelizaci a vnitřní evangelizaci Církve.

Konference je určena pro pastorační pracovníky, ale i pro všechny křesťany, kterým otázky evangelizace nejsou lhostejné. Přihlásit se lze emailem na adresu *konference2011@evangelizace.cz* nebo prostřednictvím kontaktního formuláře na stránkách *evangelizace.cz*. Zde jsou také k dispozici podrobnější informace a program konference. *evangelizace.cz*

NAŠE DĚTI: BYLY TU – A UŽ NEJSOU

Lze najít pokoj, naději, odpuštění?

Trpíte-li ztrátou dítěte po spontánním nebo umělém potratu, nehodě nebo následkem nemoci, můžete v pražském kostele sv. Jiljí v sobotu 26. listopadu 2011 po celý den zapálit svíčku, prosit o pokoj a novou naději, naslouchat či najít odpuštění.

9.00–22.00 možnost zapálit svíčku a naslouchat Bohu

18.00–18.30 růženec

18.30–19.15 mše svatá

19.15–19.30 večerní chvály

20.00–22.00 modlitební bdění za počatý život

Setkání pořádají Klášter dominikánů
Praha, Hnutí Pro život ČR, Linka pomoci

MÉDIA A REALITA

Moc mainstreamových médií začínají korigovat nová média, malé rozhlasové stanice a především internet. Jaké výhody a jaká nebezpečí s sebou přinášejí?

Bylo to někdy v polovině devadesátých let. Začala jsem pravidelně psát články do novin, především do *Mladé fronty*, hlavně na téma rodiny a její úlohy ve společnosti.

Hovořila jsem tehdy s řadou lidí, kteří se zasazují o respekt k rodině, k její autonomii. Mluvila jsem také s irským právníkem, jehož názory odpovídaly těm mým. Když jsem se mu zmínila o svých článcích, podíval se na mě překvapeně a zeptal se: „A tohle vám tisknou?“ Ani v katolickém Irsku už tehdy nebylo možné, aby v novinách vyšlo něco pozitivního o významu rodiny.

Uběhlo něco málo let, tři nebo čtyři, a situace v českém tisku vypadala podobně. Noviny se vrátily ke schématům z padesátých let: žena věnující se rodině je méněcenná, teprve placené zaměstnání jí dává vlastní důstojnost: péče o děti má být svěřena institucím – jeslím, školám, družinám. Manželství založené na komplementaritě mužské a ženské role je stereotypem, který je třeba překonat.

Ve společnosti se přitom nezměnilo prakticky nic. Jen tisk a televize začaly

propagovat schémata, jež byla vlastní komunistickým časům a v neomarxistické podobě ožila nejdříve na Západě, pak i u nás.

Média přestávají publikovat to, co se děje a co si lidé myslí, a místo toho propagují věci, které by si lidé měli myslit.

Veřejné versus zveřejňované

Od té doby se roztržka prohlubuje. Stále více se odlišuje veřejné mínění od zveřejňovaných mínění. Média přestávají publikovat to, co se děje a co si lidé myslí, a místo toho propagují věci, které by si lidé měli myslit.

Týká se to celé řady témat: na prvním místě dnes stojí křesťanství a hodnoty, jež prosazuje. Když se v Praze začaly konat pochody pro život, televize je nejprve ignorovala, pak se omezila na záběry jakési duševně choré ženy, pak začala operovat s počty účastníků: uvádí se zpravidla asi

polovina lidí, jež uvádějí policejní hlášení. Při setkání mladých katolíků v Táboře zjišťovali novináři, kolik se prodalo kondomů a ke kolika přestupkům došlo: o setkání samotném nenapsali nic.

Není to nic, co by bylo specifické pro naši postkomunistickou situaci. I ve zpravodajství o Světovém setkání mládeže v Madridu se referovalo hlavně o několika málo protipapežských protestech. Ostatně už dříve poukázala jedna z katolických agentur na to, že zcela zaplněné náměstí Puerta del Sol pojme dva miliony fanoušků Realu Madrid, ale pouze půl milionu manifestujících za rodinu a život.

Média se stále více staví proti tomu, co se ve společnosti skutečně děje a co si většina lidí myslí. Pracovníci médií se uzavírají do ghett, jež nemají kontakt s obyčejnými lidmi. Vyprávěl nám jeden z amerických novinářů, který se po prezidentských volbách roku 1981 ocitl v newsroomu CNN: jeden z komentátorů křičel – jak je možné, že zvolili Reagana? Já jsem ho nevolil! Neznám nikoho, kdo ho volil!

Nová média

Osvobozující momentem jsou nová, malá média: v USA malé rozhlasové stanice, u nás zatím především internet. Když jsem na podzim roku 1992 objížděl Spojené státy, octla jsem se ve státě Oregon právě v době, kdy se tam hlasovalo o „iniciativě 9“ – o požadavku, aby se ve školách nepropagovalo homosexuální chování. Všude visely plakáty „NE iniciativě 9“, levicovní pracovníci v sociálních službách mi říkali, že iniciativa nemá šanci. Když jsem balila před odjezdem, pustila jsem si v pokoji rádio, kde vysílala místní portlandská stanice: její reportéři pobíhali po ulicích a interviewovali obyčejné lidi, především matky školních dětí. Ti všichni iniciativu podporovali. Když jsem pak dorazila do Kalifornie, zjistila jsem, že iniciativa prošla.

Nová média u nás

Také u nás napomáhá internet šíření názorů, které mainstreamová média nepřijímají. Konzervativní iniciativa DOST by se nemohla prosadit právě bez internetu: je paradoxní, že se touto cestou šíří názory českého prezidenta.

Pro křesťany je internet cestou, která pomáhá propojovat a prosazovat nejen jejich názory, ale i potlačované informace. Když jsme roku 2002 zakládali web *Res Claritatis*, bránili se představitelé levicového establishmentu v katolické církvi zveřejňování zpráv o pronásledování křesťanů. Postupně se ale toto téma prosadilo i v občanské veřejnosti.

Úloha „malých médií“ je velmi výrazná. První iniciativou prezidenta Obamy byl právě pokus o manipulaci malých rozhlasových stanic. Měly z nich být vytvořeny „místní stanice“, jejichž úlohou by mělo být „vyvážené vysílání“. Jejich společensko-kritická úloha by byla oslabena. Na druhé straně se však podařilo založit konzervativní televizní stanici *Fox News*, která levicová média vyvažuje.

Nová média jsou jasným pokrokem. Jsou prostorem svobody pro lidi, kteří byli dříve bezbranní proti mainstreamovému tlaku.

U nás v Česku vznikla nejdříve rozhlasová stanice *Proglas*, pak *Televize Noe*. Vliv tohoto vysílání je rozsáhlý. I zpravodajská stanice *ČT 24* začala respektovat katolické dění, jak se ukázalo při návštěvě papeže Benedikta XVI. u nás. Papežův projev k akademickým činitelům se tak dostal i do veřejného vysílání.

Zdá se, že moc mainstreamových médií se začíná korigovat novými médii. Zejména internet se stal jakýmsi novým „samizdatem“. Je na něm sice mnoho braku, ale ten se vyskytoval v samizdatu také – jen ne tak hojně: ťukání na psacím stroji a otáčení klikou rotaprintu bylo namáhavější a trvalo déle než psaní na počítači. Vyhledávání seriózních zdrojů informací je dnes ovšem náročnější.

Problémy nových médií

Samozřejmě i internet má svá nebezpečí (nebudu se šířit o pornografii a násilí, to není intelektuální, ale mravní problém).

Tím prvním je po mém soudu vytváření nové alternativní reality: šíří se tu různé spiklenecké teorie v míře dříve nebývalé. Když jsme pořádali seminář o pádu Dvojčat, na kterém přednášel stavební odborník, dostavilo se několik mladých lidí, kteří hlásali teorie o 11. září jako *inside story*: každý z nich byl vybaven štosem materiálů vytištěných z internetu.

Za druhý problém považuji ghettoizaci společnosti. Zatímco v normálním společenském kontaktu se musí člověk vyrovnávat s tím, že lidé v jeho okolí mají různé názory, na internetu si lze vytvořit malou skupinu stejně smýšlejících a setrvat v jejím uzavřeném prostředí. Racionální diskurs se pak vytrácí.

Přes tato nebezpečí jsou ale nová média jasným pokrokem. Jsou prostorem svobody pro lidi, kteří byli dříve bezbranní proti mainstreamovému tlaku. Jejich tvůrčí využití poskytuje nové možnosti jak jednotlivcům a skupinám, tak i celé společnosti.

Michaela Freiová

Psáno pro časopis *Viera a život*
(*Mezitulky redakce*)

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a *Res Claritatis*

KONZERVATIVNÍ LISTY čtení v protisměru

komentáře, rozhovory, polemika, domácí i zahraniční politika, kultura

„Naším cílem je realistický, kritický měsíčník, otevřený všem rovinám společenského dění, který současně zcela otevřeně zastává určitý myšlenkový směr. Časopis, který se nevyhýbá ani náročnějším či kontroverznějším tématům, nebojí se textů teoretičtějších a třeba i delších, který nabízí prostor smysluplné polemice i věcné konfrontaci. KONZERVATIVNÍ LISTY chtějí přispívat k růstu politické gramotnosti, která se v dnes nezvyšuje, naopak upadá. Chceme tento směr otočit. Zatím jsme v protisměru.“ David Floryk, šéfredaktor

Napište si o ukázkový výtisk zdarma! Na vyžádání rádi zdarma zašleme propagační letáky či starší čísla časopisu. KONZERVATIVNÍ LISTY vycházejí od září 2009 a volně navazují na občasník KONZERVATIVNÍ LISTÍ, vydávaný v letech 1998–2009.

vydavatel Konzervativní klub, o.s. sdružení na podporu svobodné společnosti
redakční rada Roman Joch (předseda), Dan Drápal, Jan Kubalčík, David Floryk (šéfredaktor)
telefon +420 608 874 968 • e-mail redakce@konzervativnilisty.cz • web www.konzervativnilisty.cz

Jak to vidí Stanislav Sousedík

Proč máme ctít a milovat svůj národ

Z Boží vůle jsme se každý narodili v určitém národě a byly nám tím vůči němu od Boha uloženy určité povinnosti, v první řadě povinnost se s oním národem svobodně identifikovat.

Zaujalo mě zamyšlení Michaely Freiové nad otázkou výchovy k národní hrdosti a její podpora známého záměru ministra školství Dobeše (*RC Monitor* 21/2011, s. 15). Souhlasím v podstatě s autorkou i s jejím stanoviskem, rád bych je pouze doplnil a posílil několika obecnějšími postřehy k otázce vztahu křesťana k národu.

Ze sociologie víme, že národy nelze považovat za celky reprezentující nějaké nadčasové hodnoty. Jsou to společenská uskupení, jež za určitých okolností vznikají a mohou ve změněných okolnostech časem zaniknout. Věřící křesťan nebude tudíž národu nikdy připisovat nějakou hodnotu absolutní, hodnotu, jakou pro něj reprezentuje po určité stránce např. Církev. Známý výrok obrozeného kněze-básníka, že se napřed narodil a pak teprve byl pokřtěn, je tedy pro věřícího zřejmě nepřijatelný. Ale pozor! Je-li křesťan členem určitého národního uskupení, měl by se cítit zavázán pracovat podle svých sil k jeho hospodářskému, kulturnímu, ale především nábožensko-kulturnímu rozkvětu, k tomu, aby jeho národ zaujal důstojné místo mezi národy jinými.

mi. Že je národ určitou mravní hodnotou, naznačuje nám ostatně i Církev tím, že národům určuje za jakési jejich strážné génie národní světce. Úcta k nim (a to – v našem případě – i k svatému Janu Nepomuckému, jenž byl co do původu český Němec) je jedním ze základních projevů křesťansky zdravého národního vědomí.

Myslím, že rozumím záměru M. Freiové i ministra Dobeše, plaidují-li pro povzbuzení národní hrdosti zejména v řadách naší mládeže. Rád bych nicméně v té souvislosti na něco upozornil. Hrdost, o kterou jde, je založena na vědomí, že např. my, Češi, máme mnoho vynikajících mužů i žen, kteří významem svého díla nejednou přesáhli českou národní oblast. To je ovšem pravda, ale hrdost na to považuji za druhotný (jako výchovný prostředek sice velmi účinný, ale, bohužel, i poměrně snadno zneužitelný) zdroj zdravého národního vědomí. Za prvotní považuji spíše úctu a lásku k vlastnímu národu odhlížející od jeho takto definované kvality. Tak jako matka miluje své dítě, i když je slabé či třeba méně nadané, tak bychom měli chovat úctu a lásku k vlastnímu národu, i když se

mu v mezinárodním srovnání příliš nedaří a je nám jasné, že jiné národy jsou v mnohém zdatnější, zámožnější, vyspělejší apod. Z toho důvodu se domnívám, že spíše než o výchovu k národní hrdosti bychom měli při výchově usilovat o probuzení činnorodé úcty a lásky k vlastnímu národu. To zní dneska hodně staromilecky a někteří to přijmou určité s posměchem, jenže není právě to dokladem, jak velice je nám dnes opravdové lásky k národu zapotřebí?

Ale proč máme my, křesťané, úctu a lásku k svému národu vlastně chovat? Proč, abych uvedl příklad, jsme-li nějak nepostradatelní, jako třeba lékaři, nemáme v nepříznivé hospodářské situaci honem upozorňovat, že nevyhoví-li se nám, můžeme jít „klidně“ někam jinam? Odpovídám: Protože jsme se každý z Boží vůle narodili v určitém národě a byly nám tím vůči němu od Boha uloženy určité povinnosti, v první řadě povinnost se s oním národem svobodně identifikovat. Bohem nám uložené povinnosti máme však, jak známo, konat s úctou a láskou.

*Prof. PhDr. Stanislav Sousedík, CSc.
filosof*

Našli jsme Mesiáše

Když Ondřej zůstal u Ježíše, poznal a získal mnoho. To bohatství si však nenechává pro sebe: rychle běží pro svého bratra, aby se s ním o ně podělil. Jen si všimni, co bratrovi říká: *Našli jsme Mesiáše – Krista, Pomazaného.*

Vidíš? Jen krátce se u Krista učil, a co už dokáže! Dosvědčuje tu jak moc a sílu Učitele, od něhož se učedníkům dostalo tohoto poznání, tak i jejich upřímnou snahu, se kterou o ně od počátku usilovali. Tak totiž může mluvit jenom ten člověk, který z hloubi duše prahne po Mesiáši a toužebně vyhlíží jeho pří-

chod z nebe; a jakmile se Mesiáš objeví, skáče radostí a pospíchá tu ohromnou novinu sdělit ostatním. A to je pravá bratrská láska, opravdové pokrevní přátel-

ství a čistý cit: vzájemně si otevřít duši, podat si pomocnou ruku, duchovně se sjednotit.

svatý Jan Zlatoústý

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

„Minulý týden se na poli ochrany dětí před sexuálními útočníky odehrály dvě na první pohled nesouvisející události. Vládní výbor pro lidská práva spustil kampaň proti sexuálnímu násilí na dětech, a učitelce základní školy Arjaně Shametiové pohrozil ředitel Petroušek padákem za to, že v pořadu České televize *Máte slovo* kritizovala jím vedenou sexuální výchovu, při níž děti, neprohlížející-li si zrovna nějaké ty nahotinky, navlékají kondom na vibrátor. O účinnosti vládní kampaně mám své pochybnosti. Je sice možné, že do cesty sexuálními deviantům nějakou tu překážku položí, celkově však může přinést více škody než užítu. Je totiž přirozené, že se láska rodičů k dětem, a platí to i naopak, projevuje i tělesně. Pohlázení, polibek či objetí nejsou samy o sobě žádným sexuální deliktem! Jakkoli nelze vyloučit, že jsou vlivem dnešní přeseexualizované a hodnotově rozkolísané společnosti nezřízené projevy přízně častější než kdykoli předtím, rozhodně si nemyslím, že je vhodným prostředkem boje proti úchylům podněcování strachu dětí ze svých rodičů a vést děti k tomu, aby volali na linku bezpečí, kdykoli dostanou pusu na dobrou noc,“ napsal ve skvělém souhrnu o problému plánované kampaně Vlády ČR pan Mgr. Michal Semín. Myslím, že při prostudování problematiky vládní „reklamy“ pochopíme všichni, v čem je problém... Jak je podstatné znát obsah poemů!

Na svatého Martina zastupitelé Hranic na Přerovsku přijali novou vyhlášku zakazující hazard na celém území města. Využili tak možnosti, které jim dalo do konce roku rozhodnutí Ústavního soudu. Nová právní úprava by měla platit od začátku roku a vymýtiti by měla z města provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her. Bude měst více? Bylo by třeba!

Koláž: mimi

„Z podnětu staříckého kardinála Tomáška a mnoha dalších angažovaných nadešel pak onen pozeňnaný den její kanonizace, 12. listopad 1989. I já sám na tento den nikdy nezapomenu. Ve Svatém Petru v Římě jsem před bohoslužbou hledal své místo mezi ostatními kardinály. Sekretář Svatého otce, nynější kardinál a krakovský arcibiskup, mi vzkázal, abych se dostavil k portálu Svatého Petra a krácel v papežově doprovodu,

protože Svatý otec věděl o mé sounáležitosti s tak silně utiskovanou církví ve vaší zemi. Poté co v Polsku roku 1981 vyhlásili stanné právo, byly hranice mezi Polskem a Československem uzavřeny tak neprodyšně, že se do Polska dalo vycestovat jen přes tehdejší Německou demokratickou republiku. V ní jsem jako berlínský biskup mohl tajně vysvětit mnoho dobře připravených mladých mužů na kněze pro jejich českou vlast. Když jsem procházel střední lodí k portálu svatopetrského chrámu, bylo vpravo i vlevo rozestaveno ke koncelebraci již množství kněží a biskupů v ornátech. Mezi nimi jsem rozeznal mnohé z těch, které jsem tajně vysvětil, oblečené v kněžském rouchu. Zastavil jsem se u nich a zděšen řekl: 'Pro Boha živého! Co tu děláte? Až se vrátíte domů, zavřou vás a čekají vás jen samé postihy a útrapy!' Ale oni mi vítězoslavně odpověděli: 'My už zpátky do katakomb nepůjdeme. Vrátime se veřejně jako Boží kněží. Spolu s národem přece víme: Až bude Anežka Česká prohlášena za svatou, nastanou pro náš národ i naši zemi nové a lepší časy.' Tato událost ... mě ... citově zasáhla hlouběji než pád berlínské zdi,“ řekl při výroční mši svaté u příležitosti 800. výročí narození svaté Anežky kardinál a papežský legát Joachim Meisner v katedrále sv. Víta 12. listopadu 2011. Takže – nezapomeňte.

-zd-

20. 11. Ne	Slavnost Ježíše Krista Krále Ez 34,11–12.15–17, Žl 23, I Kor 15,20–26.28, Mt 25,31–46
21. 11. Po	Památka Zsvěcení Panny Marie v Jeruzalémě Dan 1,1–6.8–20, Dan 3, Lk 21,1–4
22. 11. Út	Památka sv. Cecílie, panny a mučednice Dan 2,31–45, Dan 3, Lk 21,5–11
23. 11. St	sv. Klement I., papež a mučedník Dan 5,1–6.13–14.16–17.23–28, Dan 3, Lk 21,12–19
24. 11. Čt	sv. Ondřej Dung-Lac, kněz, a druhové, mučedníci Dan 6,12–28, Dan 3, Lk 21,20–28
25. 11. Pá	sv. Kateřina Alexandrijská, panna a mučednice Dan 7,12–14, Dan 3, Lk 21,29–33
26. 11. So	sv. Silvestr Gozzolini, zakladatel kongregace CSilvosB Dan 7,15–27, Dan 3, Lk 21,34–36

27. 11. Ne	I. neděle adventní Iz 63,16b–17.19b; 64,2b–7, Žl 80, I Kor 1,3–9, Mk 13,33–37
28. 11. Po	sv. Mansuet (Miloslav), biskup a mučedník Iz 2,1–5, Žl 122, Mt 8,5–11
29. 11. Út	sv. Saturnin, biskup a mučedník Iz 11,1–10, Žl 72, Lk 10,21–24
30. 11. St	Svátek sv. Ondřeje, apoštola Řím 10,9–18, Žl 19, Mt 4,18–22
1. 12. Čt	sv. Edmund Kampián, kněz a mučedník Iz 26,1–6, Žl 118, Mt 7,21.24–27
2. 12. Pá	sv. Bibiána, panna a mučednice Iz 29,17–24, Žl 27, Mt 9,27–31
3. 12. So	Památka sv. Františka Xaverského, kněze Iz 30,19–21.23–26, Žl 147, Mt 9,35 – 10,1.5–8

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

